

Historisk möjlighet för Nordens energihuvudstad

Återuppbyggnaden efter Vasa stads brand är ett utmärkt exempel på hur en kris kan skapa utveckling.

I en stad med några tusen invånare och utan såväl elektricitet som rinnande vatten byggdes enbart under åren 1855–1862 bland annat hovrätten, fängelset, de största kyrkorna och skolorna, rådhuset, kronmagasinen, industrier såsom bomullsfabriken och tegelbruket samt flera hundra egnahemshus.

Utrikeshandel idkades redan i början av 1850-talet med en handelsflotta som för Vasas del bestod av ett trettiootal skepp och 1882 stod även järnvägen från Vasa till Tammerfors klar tack vare idoga lobbyngsinsatser på riksplaneln.

Såväl det allmänna läget i riket som de globala megatrenderna gör att Vasaregionen och Osterbotten faktiskt just nu igen har en unik historisk chans – ett fönster på max fem-tio år – att genom aktiver utvecklingsarbete på alla fronter lägga grunden för sådant som ska bära frukt långt in i framtiden.

Att vi i Kvarkenregionen har en realistisk möjlighet att på 2020-talet och framåt vara en av de globalt mest intressanta och välmående rykskapande miljöerna för mångsior i alla åldrar – som lockar till sig i synnerhet ungdomar och utländska investerare – råder det definitivt ingen tvekan om.

Till all lycka kan vi även minimera riskerna för ett misslyckande – eftersom dessa till stora delar ligger hos oss själva: eventuellt rädsja, bristande intresse för äkta utveckling, låg ambitionsnivå, kortsikthet, knutpatiotism, oförmåga att

På bilden en karta över Nikolajstad 1855. FOTO: ARKIVMIKAEL HERRGÅRD

kommunicera och verkställa ambitiösa strategier samt oförmåga till systemtänkande.

Vetenskap och budskapet om att Osterbotten och Vasa i förhållande till sin storlek är överlägsen etta på genererandet av nya resurser – export och högt industriellt förädlingsvärde – har börjat gå hem på bred front i Finland.

Däremot saknar allt för många nationella och lokala beslutsfattare och tjänstemän insikt om vilka olika beroendeförhållanden som finns inom regionala ekosystem, vad som avgör etableringsort för högteknologisk industriell verksamhet samt hur offentligt och privat bör samverka på nya sätt.

Trots den enorma utveckling som tog fart i Nya Vasa på 1850-talet skulle det dröja till år 1902 innan till exempel stadsjukhuset stod klart –

till en kostnad som översteg den ursprungliga kalkylen 2,5 gånger.

Lärdomen är bland annat att ingen utveckling börjar med ett sjukhus mitt i skogen. Avancerade sjukhus kommer däremot garanterat framöver att finnas i alla avancerade regioner – men definitivt inte i de som stammar på stället eller avvecklas.

Vi som vill utveckla centralsjukhuset måste alltså arbeta med utveckling på bred front. Det räcker att kasta en snabb blick på orterna med Europas 100 bästa sjukhus så inser man att dessa områden även har ett starkt näringsliv, starka högskolor, bra kommunikationer, mångsidiga boendemiljöer samt bland annat ordentliga idrotts-, kultur-, och kongresslokaler.

Ej heller när ungdomar, investerare samt andra värdegenererande flöden söker nya orter räcker det med att intala sig ha lagstadgad bas-service i sticket.

Förutom på hundråråriga traditio-

ner inom motorikonstruktion och otaliga oerhört duktiga människor inom olika bolag beror dagens framgångar i vår region även bland annat på tiotals år av medvetna satsningar på just ovan nämnda faktorer.

Samverkan mellan högskolorna och näringslivet är i dag bäst i Finland och såväl stadens utbildningsstrategi som Vasa universitets forskning inom smarta elnät och handikapprädets tillgänglighetsarbete har under hösten noterats på högsta EU-nivå. Vi bör se till att ständigt uppmuntra till innovativitet och långsiktighet på alla tänkbara plan och inom alla sektorer.

När vi nu arbetar stenhårt med ett transportkoncept innefattande en ny Kvarkenfärja, är det oerhört viktigt att alla inser att denna är avgörande för vilken vår roll blir inom framtidens LNG-infrastruktur. En stark position inom denna infra är nämligen en grundförutsättning för att kunna optimera energiklustrets verksamhetsförutsättningar, utveckla forskningen och därigenom skapa en grogrund för nya framgångssagor och jobb för våra ungdomar.

Det är allt skäl att ha klart för sig hur saker hänger ihop och vad som står på spel innan man exempelvis startar ett offentligt grävill om kosnaderna för inredningen av båtens restaurang.

Kanske vi från Vasa exporterar smarta energisömlingar och digitala utbildnings- och friskvårdsfjänsar som en del av samma paket till utvecklingsländer i framtiden.

Låt oss nu sparka i gång ett historiskt nytt år av positivt gemensamt utvecklingsarbete!

Joakim Strand

riksdagsledamot,
fullmäktigeordförande i Vasa

”Samverkan mellan högskolorna och näringslivet är i dag bäst i Finland.”